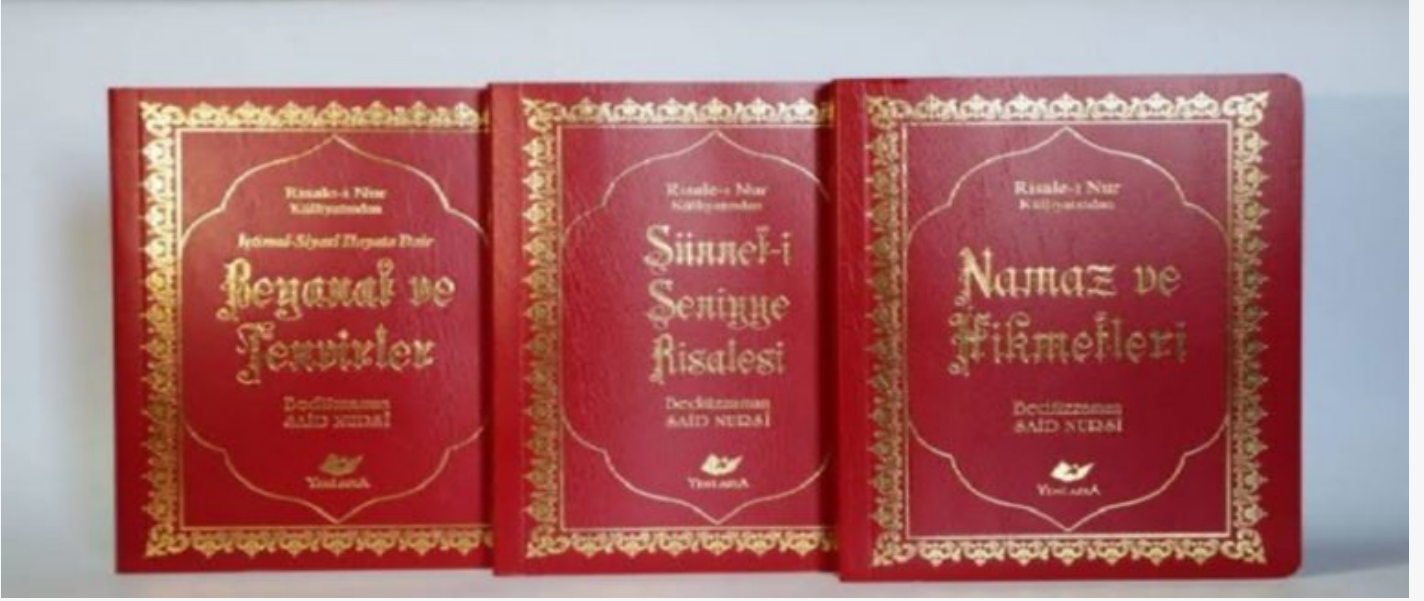

Risale-i Nur niçin zahiren biraz zordur?

Risale-i Nurlar, İslâmın çağımızdaki güncel ve evrensel sunumudur. Geçerliliğini ve etkisini, sadece ülkemizde değil, dünya ölçeğinde de ispat etmiştir.

İlhamını Kur'ân ve sünnetten alan ve on dört asırdır devam eden istikametli çizgiye sadık kalan bu eser, yüzyıllardır biriken ve 19. asırdan itibaren Müslümanları boğmaya başlayan problemlere çözümler üretmekte, insanı ve toplumu iman ve ahlâk zemininde yeniden inşa etmektedir. İnsaniyeti yok eden ve Müslümanların bilinçaltına da yüklenmek istenen "Seküler İşletim Sistemi" karşısında, fitrî olan "Vahyin İşletim Sistemi'ni" güncelleyip onunla mukabele etmektedir.

Risale-i Nurlar, çağın getirdiği ferdî, ailevî, içtimaî ve siyasî sorunlar karşısında kilitlenen İslâmî düşünceye, kilitleri açacak anahtarları Kur'ân tezgâhından çıkarıp vermektedir.

Hayatın bütün alanlarına lüzumu kadar temas eden böylesine dopdolmuş bir eserin anlaşılması elbette kolay değildir. Fakat sebatkâr ve dikkatli okuyucularına nice sırlar hazinesinin kapısını açtığı de bir gerçektir.

Şimdi, Risalelerdeki bu zorluğun (ortaya çıkardığı bazı sonuçlara bakarak) çok hikmetlerinden bir kaçını gösterebiliriz:

BİRİNCİSİ: Sadık ve sebatkâr okuyucuları gayet iyi bilirler ki, Risale-i Nurlar üç boyutlu resimler gibidir. İlk bakışta fark edilmeyen bu muhteşem resimleri görebilmek için dikkatle ve sabırla bakmaya devam etmek gerekir.

Bir üniversitenin, kendi hakkını verecek liyakatli öğrenciyi seçmek için sınav yapması gibi, müellifinin "Medresetü'z-Zehrâ" ismini verdiği bu açık üniversite de, tedrisatında çıkardığı küçük zorluklarla kendine lâik talebeleri seçmekte, aradığı vasfı taşımayanları ise elemektedir.

İKİNCİSİ: Risalelerdeki bu zahirî zorluk, talebelerini ayıkladığı gibi ayrıca onları irtibata ve bir arada müzakereye de mecbur etmektedir. Böylece bir yandan aynı eser etrafında çok geniş ilim halkaları meydana getirilirken, öte yandan eserin hacminden de tasarruf edilmiştir.

Madem herkesin her meseleyi tam anlaması mümkün değildir. O halde bileşik kaplar misali bir iletişim ve etkileşim kendiliğinden gerçekleşecektir. Nitekim âlî bir medresenin talebeleri gibi, bu risalelerin daha ilk te'lif edildiği dönemde dahî, o günkü ibtidaî şartlara ve baskılara rağmen, bütün ülke bir ilmî müzakere meclisine veya bilgi paylaşım platformuna dönüşmüştür.

Demek ondaki bu zorluk ümmiden âlime, herkesin gönüllü katıldığı ve irtibata mecbur kaldığı bir açık öğretim üniversitesini meydana getirmek içindir.

ÜÇÜNCÜSÜ: Bu hikmetler gibi daha birçok sebebe binaen Nurlar, üniteler halinde ve çok yalın bir dille yazılmamıştır. Bazen bir konuyu açacak anahtar, belki bir fihristede veya bir mektupta ya da teksir mecmuasında yahut kastî yapılmış bir cümle bozukluğunda, hatta bazen bir hecede gizlenmiştir. Bu yönüyle Risale-i Nurlar bir bulmacaya veya yapboza da benzemektedir.

Kimi zaman bir sayfayı bulan uzun cümleler ve çok fazla Osmanlıca kelimeler içinde hakikate yürümeye çalışan okuyucu, yol üstüne bırakılan bu anahtar cümle veya kelimeleri ilk etapta kolayca fark edemeyecektir. Ancak konu merkezli araştırmalar veya müzakereli okumalar ya da karşılaşılan problemler bu anahtarları fark ettirecektir. Bunların fark edilmesiyle okuyucuya yeni tefekkür ufukları açılacak, usandıran yeknesaklık perdesi aralanıp onu tekrar okumak için motive edecektir.

DÖRDÜNCÜSÜ: Nasıl ki, bir üniversitede temel dersler aynen okunmak ve okutulmakla beraber bilgi dondurulmaz; belki sürekli üretilir ve geliştirilir. Aynı şekilde Medresetü’z-Zehra’nın da donmasına izin verilmemiştir. Belki de on altı adet şua başta olmak üzere (yani 16. Şua’dan 31. Şua’ya kadar) bazı Risale kürsülerinin boş bırakılmasının bir hikmeti, (14. ve 25. Mektuplar veya 5. ve 6. Lem’alar da açıktadır) istikbaldeki talebelerin Nurlar’daki esaslara ve bütünlüğe bağlı kalarak “şerh, izah, tafsil, tefsir” sadedinde Külliyyatı sürekli güncellemeleri ve meyvelendirmeleri içindir. Açık bırakılan bu Risaleler müellifinin “kast ve ihtiyarı” dışında gerçekleşen bir tanzim olduğuna göre elbette mühim hikmetleri hâvidir. Yoksa bu risaleleri doldurmak için hacimli birçok Risalenin müstakil parçaları fazlasıyla kâfi idi.

Demek sadece mevcut Risaleleri neşir değil, belki şahs-ı mânevînin, kuvvet-i ihlâs ve tesanütle, Risaleler üzerinde çalışmak ve yorumlamak suretiyle neşriyata devam etmesi gerekmektedir. Bunu bir vazife olarak talebelerine yüklediğini müellif de zaten açıkça ifade etmiştir.

Merhum Zübeyir Gündüzalp’in bazı yazarları, makalelerini Nurlar’dan alıntılarla doldurmamaları konusunda uyarması ve “Anladığınızı yazın kardeşim” demesi de bu yüzdendir. Nitekim gerek kendisinin Külliyyata dâhil edilen konferanslarına, gerekse diğer saff-ı evvel talebelerin lâhikaya geçen mektuplarına bakıldığında, herkesin kendi anladığı manayı kaydettiği, böylece çok yönlü ve farklı düzeylerdeki anlayışlarla Yirmiyedinci Mektub’un zengin ve rengârenk bir feyiz meclisine nasıl dönüştürüldüğü görülür.

BEŞİNCİSİ: Kudsî kaynaklara dayanarak Üstad Bediüzzaman’ın (ra) çıkardığı gaybî işaretlerden anlaşılan odur ki, Risale-i Nur, telifinden sonra, iki yüz yıl daha nurunu neşretmeye devam edecektir. Tarihin ve bilimin katlanarak hızlanacağı bu son iki yüzyılda elbette ki, bu eserin birçok manası şimdiden ortaya çıkıp taravetini kaybetmeyecek, belki anlaşılabilmesi için mebâdi ve vesaitin tekemmülünü bekleyecektir. Veya o zor manalar, ihtiyaçlar zuhur ettikçe kendini gösterecektir. Çünkü ihtiyaçlar da eli sopalı birer üstaddır ve o meseleleri öğretecektir.

Abdurrahman AYDIN